

VLASICS KÁROLY

1882—1968

A napkeleti bölcsek derűjével élte életét, szemlélte a világot, amelynek egy-egy darabkáját vásznaira vonta ezüstszürkés, fojtottan áttetsző színeivel. Ráért, nem sietett el a világból. Amikor még nem parancsolta ágyhoz a betegség, 86 esztendősen is olyan ruganyosan, fiatalosan járt, mint a kaukázusi öregek a száz év küszöbén vagy azon túl — akik naponta megmásszák a hegyeket.

Bölcsessége szabott határt, hogy mennyit mondjon önmagáról és másokról. Tetzelgően soha sem szólott, munkásságával nem dicsekedett. Legfrissebb vásznát is befelé fordítva állította a falhoz, ha munka közben látogatója érkezett. Ha volt bora, rögtön az asztalra tette, ha éppen nem volt, akkor cigarettával kínálta:

— Pusztítsuk magunkat, amíg a gyerek átszalad a boltba — kacsintott hamiskásan.

A borért szaladó gyerek rendszerint valamelyik kedvesebb tanítványa volt a Tábor utcai képzőművészeti körben. S mielőtt tovább gombolyította volna vendégével a szó fonalát, invitálta, nézze meg igyekvő tanítványai kezemunkáját. Növendékeit igen, azokat két kézzel tolta előre igyekezetükben, tehetségükben. Fáradhatatlanul fogta ecsetjüket, ceruzájukat, javítgatta vonalaikat, ecsetvonásukat. Sohasem úgy magasodott föléljük, mint a szigorúság, hanem mint mesterük és apjuk — szeretettel. Ez az arca marad meg előttem a ráemlékezés vásznán.

A fiatal Vlasics persze más volt. Károlyi Lajos egykori tanítványa annak idején nekivágott Bécsnek, Budapestnek, sőt az első világháború előtt a mai Leningrádban, Szentpétervárott is élt. A külföldet járás kitágította látókörét. Baráti kapcsolatát ezért is építette idehaza azokra a haladó szellemű művészekre, akik neki is szerepet szántak 1919-ben. A Tanácsköztársaság idején Vlasics Károly a forradalmi művészek szakszervezetének titkára. Nem véletlen, hogy munkáival is akkoriban lépett a szélesebb nyilvánosság elé, s attól kezdve időről időre ott látjuk műveit az érdeemes tárlatokon.

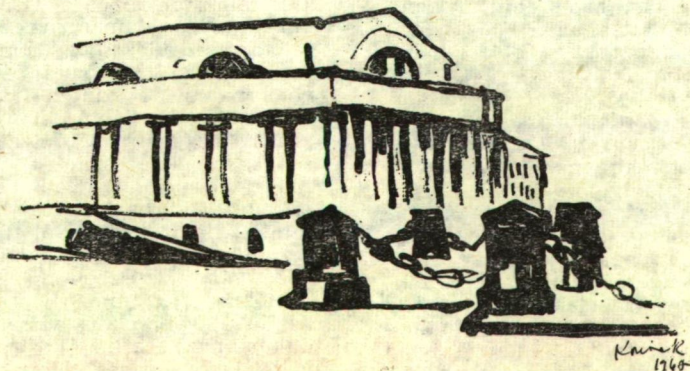
Nem volt klikkje és nem tartozott klikkhez. Művészi hitvallásában éppúgy nem csapongott, mint stílusában, látásmódban. Maradt olyanak, ahogyan indult, életet igenlőnek, életet szeretőnek itt, a Tisza-parton, Szegeden, ahol született is.

Nyolcvanéves volt, amikor egy este megvallatták körükben a szegedi írók és költők, akik még virágos is sikerítettek vendégüknek az ünnepi alkalomra. A szegedi festők nagy öregje szórta közöttük kincseit, annyi élményt, történelemmel párosult múltat, hogy töredékét megírni is szép feladat lenne bármelyikünknek.

Végképp elhallgatott most Károly bácsi, elvitte magával hamiskás mosolyát, bölcs évődését a világ, az emberek dolgairól. Nem fogja meg többé tanítványai kezét, hogy rávegyesse őket a kifejező vonalak titkára. Nem áll oda festőállványa elé, hogy ráfeszítse a még meztelen vásznat, és ráfesse új élményét, álmait. Nem sietett el a világból, mégis elment. Hagyatéka a mienk és az utókoré.

Vlasics Károly az alföldi festészetnek azon hagyományait folytatta, amelyekkel együtt az ő munkásságát is magunkénak valljuk. Témaít az egyszerű hétköznapiokból meríttette. Az ünnepekre és jeleskedésekre nem törte magát, egész munkásságával írta be nevét Szeged képzőművészetének gazdag történetébe.

LÓDI FERENC

KOSZTA ROZÁLIA RAJZA